

ným. Tyto okolnosti nemění nic na odpovědnosti žalovaného za následky soudního zákroku a nelze z nich dovozovati ani spoluzavinění žalující strany.

Čís. 17465.

Je lhostejno, jak jest v prodejních listinách uvedena prodejní cena stavebního losu a výherního listu.

Platnosti smlouvy o koupi losu nevádí, že jeho cena byla v prodejním listu uvedena na místě nenápadném, které mohlo býti snadno přehlédnuto.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Rv I 559/39.)

Žalující přednesla, že žalovaný koupil od ní na splátky celkem 70 čsl. státních stavebních losů dílčích a tolikéž výherních listů těchto a sice 20 kusů dne 4. října a 50 kusů dne 8. října 1937 za 22.260 K vedle kolkovného, při čemž byly mezi stranami smlouveny měsíční splátky à 900 K. Žalovaný s počátku platil, jest však nyní se 3 splátkami v prodlení, takže se žalující domáhá na něm žalobou zaplacení 1.800 K. Žalovaný, jenž za sporu učinil mezitímní návrh určovací, že smlouva trhovává, na základě níž ony losy koupil, jest neplatná, namítl, že byl ke koupi těchto losů sveden omylem, do kterého jej lstivě uvedli zástupci žalující, kteří tvrdili, že bursovní cena jest tatáž, jako cena prodejní, že žalobkyně na tomto obchodě nechce ničeho vydělati, že podepsal prohlášení, kterého nečetl, a že platil splátky 900 K měsíčně až do té doby, kdy se dozvěděl, že cena koupených losů a výherních listů daleko nedosahuje částky, za kterou byly od žalující strany koupeny. První soud uznal podle žaloby a zamítl mezitímní návrh určovací. Odvolací soud, prohlásiv dovolání za přípustné (§ 502, odst. 3 c. ř. s.) potvrdil rozsudek prvního soudu. Důvody: Žalovaný nebyl ke smlouvě přiveden klamným předstíráním zástupců žalující strany. To je zřejmé z výpovědi svědka Oldřicha C., který byl v obou případech při koupi losů přítomen a žalovanému poradil, aby prodejní listiny podepsal a, jak sám jako svědek udal, věděl, že cena stavebních losů činí přibližně asi 150 K, ale chybně kalkuloval ohledně ceny výherních listů a proto se domníval, že celková cena žalující stranou požadovaná jest přiměřená. Svědek Oldřich C. považoval tedy požadovanou cenu losů i výherních listů za přiměřenou, poněvadž nesprávně počítal cenu výherních listů a tím byl žalovaný přiveden ke smlouvě, o které se nyní domnívá, že trhovává cena v ní smlouvená přiměřenou není. To bylo vlastní pohnutkou, kterou byl žalovaný k uzavření smluv přiveden. Naproti tomu nelze věřiti, že by žalovaný, který se řídil radou svého syna, 30letého posluchače práv, uvěřil tvrzení zástupců žalující strany, že prodávané skupiny losů jsou zvláště výhodné, když svědek Oldřich C. sám udal, že mu sice zástupce výhodnost vykládal, ale tak nedbale, že se od něho nic nedozvěděl a nepochopil to, ačkoliv se několikrát na to dotazoval. Ani v té okolnosti, že zástupci při jednání neřekli žalovanému, kolik stojí u nich jeden los a jeden

výherní list a kolik činí jejich skutečná bursovní cena, nelze spatřovati klamné předstírání, když svědek Oldřich C. udal, že sám přibližně znal cenu stavebních losů a jen špatně kalkuloval cenu výherních listin. Za klamné předstírání nelze považovati, ani když zástupci žalující strany přisvědčili žalovanému, že zaplacené ceny vlastně uloží. Státní stavební losy byly totiž vydány podle zákona ze dne 11. března 1921 č. 100 Sb. z. a n. a vlád. nař. ze dne 7. dubna 1921 č. 165 Sb. z. a n. Ve čtvrté hlavě zákona o stavebním ruchu ze dne 11. března 1921 č. 100 Sb. z. a n. byla vláda zmocněna, aby opatřila pro podporu stavebního ruchu kapitál do jedné miliardy K losovou výpůjčkou (§ 23) a bylo stanoveno, že dlužný kapitál bude umořen ve 25 letech tím způsobem, že bude každoročně (počítajíc dnem 1. února 1922) vylosována část losů tahy umořovacími podle umořovacího plánu. Doručitelům takto tažených losů bude vyplacena jmenovitá hodnota a úroková premie 2% této hodnoty za každý rok, počínajíc rokem 1922 až do roku tahu, rok tento v to počítaje. Dále třeba uvážiti citovaná ustanovení vládního nařízení ze dne 7. dubna 1921 č. 165 Sb. z. a n. Z toho jde na jevo, že státní stavební losy mohou býti právem označovány za cenné papíry ukládací. Nebylo pak prokázáno, že by zástupce žalující strany ujišťoval žalovaného, že i výherní listy jsou ukládacími cennými papíry a žalovaný se na rozdíl mezi losy a výherními listy ani neptal. Odvolací soud má proto za to, že se žalovaná strana nemůže domáhati neplatnosti uzavřených trhových smluv ani podle ustanovení § 870 obč. zák., neboť nebyla přivedena ke smlouvě listí žalující strany, ani podle ustanovení § 871 obč. zák., poněvadž omyl žalované strany, pokud jde o bursovní cenu stavebních losů a výherních listin, netýkal se věci hlavní, nebo její podstatné náležitosti a nebyly zde ani ostatní náležitosti v paragrafu tom stanovené. Okolnost, že trhová cena losů a výherních listin v obou případech vzhledem ke skutečné jejich bursovní ceně byla při tomto prodeji smluvena tak, že bursovní cena podle údajů žalující strany činí jen o málo více než polovinu smluvené kupní ceny, zdála by se nasvědčovati tomu, že žalující straně při prodeji losů šlo jen o to, aby smlouvy nemohly býti napadány pro zkrácení přes polovici trhové ceny podle ustanovení § 934 obč. zák. Než nutno hleděti i k tomu, že koupě se stala původně na 17 měsíčních splátek podle pozdější úmluvy prodloužených. Z prodejních podmínek v obou prodejních listinách obsažených vyplývá, že kupující měl se ihned účastniti losy, které mu byly prodány a jejichž přesný seznam jest v prodejních listinách uveden, veškerých tahů a výher, na ně připadajících, jež mu mají býti vyplaceny jakožto majiteli těchto losů, i když smluvené splátky nestaly se dosud splatnými. Z toho je zřejmo, že žalující jako strana prodávající poskytla žalovanému jako kupci právo na všechny výhry dříve než losy budou skutečně zaplacený. Nutno tu hleděti i k té okolnosti, že předmětem prodeje za tohoto stavu jest i právo na výhry z určitých losů při určitém tahu (promesy), takže nutno přiznati i žalující straně právo, aby za toto herní právo podle prodejních podmínek kupujícímu poskytnuté, požadovala úplatu ve vyšší trhové ceně losů a výherních listů. K neplatnosti smluv podle § 879 č. 4 obč. zák. pak nestačí, že smluvník neměl dostatek zkušeností a že

tu byl nápadný nepoměr mezi jeho plněním a vzájemným plněním smluvníka, nýbrž bylo by kromě toho ještě třeba, aby spolusmluvník vědomě a úmyslně těžil z nezkušenosti smluvníka ve příčině obchodu, o který šlo. Žalovaná strana však netvrdila žádné skutečnosti, ze kterých by bylo lze usouditi, že žalující firma znala tuto nezkušenost žalovaného, a proto nelze dovozovati, že z ní těžila ve svůj prospěch na úkor žalovaného. Odvolací soud má dále za to, že uzavřené smlouvy nejsou neplatné ani podle ustanovení § 2 b) zák. ze dne 30. června 1878 č. 90 ř. z., které ukládá prodávající firmě, aby v prodejní listině uvedla též datum a jednotlivou prodejní cenu každého losu nebo losového dílu. V obou prodejních listinách, o které se jedná, jest totiž uvedeno datum, které se však neshoduje s dobou, kdy smlouva byla skutečně uzavřena. Odvolací soud má však za to, že tato nesprávnost nemůže míti za následek neplatnost smlouvy. Také jednotlivá cena stavebních losů, a to 270 K, a výherních listů stavebních losů 48 K jest v prodejních listinách obsažena. I když údaj ten jest uveden na místě nenápadném, které může býti snadno přehlédnuto, má odvolací soud za to, že přes to jest tím uvedenému zákonnému předpisu vyhověno a smlouva o prodeji není z té příčiny neplatná. Mylný jest dále názor odvolatelů, že smlouvy jsou neplatné proto, že byly uzavřeny proti předpisu § 4 zák. ze dne 30. června 1878 č. 90 ř. z. prostřednictvím cestujících agentů. Třeba tu uvést, že také zákon o podomním obchodě ze dne 4. dubna 1926 č. 87 Sb. z. a n. v § 10 z podomního obchodu vylučuje losy a kromě toho v § 13 výslovně ještě splátkové obchody s losy. Přestoupení těchto zákonných ustanovení má sice v zápětí trestnost osob, které se toho dopustí, ale řečené předpisy neposkytují opory pro názor, že i samo právní jednání, které bylo uzavřeno prostřednictvím cestujících agentů, není právně účinné, a spíše z nich vyplývá, že zákaz nečelí proti prodeji samému, nýbrž jen proti jistým druhům zprostředkovatelů tohoto prodeje (cestujícím agentům a podomním obchodníkům). (Srov. č. 5054, 9554 a 9798 Sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a v otázce, o niž jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Ve vývodech k dovolacímu důvodu právní mylnosti (§ 503 č. 4 c. ř. s.) vytýká žalovaný především, že odvolací soud nesprávně posoudil otázku platnosti trhových smluv o stavebních losech a výherních listech s hlediska ustanovení § 870, po případě §§ 871 a 879 odst. 1 obč. zák. Tvrdí-li dovolatel při tom, že zástupci žalobkyně vědomě a úmyslně těžili z jeho nezkušenosti, přichází tu v úvahu též ustanovení § 879 odst. 2 č. 4 obč. zák. Dovolatelevy výtky však nejsou správné, neboť na základě zjištění nižších soudů jest souditi, že u žalovaného nebylo té nezkušenosti, jakou předpokládá toto zákonné ustanovení. Nemohlo tedy vůbec jíti o kořistění z takové jeho vlastnosti. Pokud dovolatel poukazuje na značný rozdíl mezi skutečnou (nebo kursovní) cenou losů a výherních listů a tou cenou, za jakou mu byly tyto cenné papíry

prodány, zejména hledíc k účtovaným dalším výlohám, jsou jeho vývody pro posouzení věci bezvýznamné, protože rozpětí těchto cen nemůže samo o sobě založit důvod neplatnosti smlouvy podle § 879 obč. zák., jestliže nebyla překročena mez určená ustanovením § 934 obč. zák. S hlediska tohoto zákonného ustanovení žalovaný neplatnost sporných smluv nenamítal, takže jest nerozhodné pro spor rozlišovati, zda snad rozpětí cen aspoň u výherních listů nepřesahovalo onu mez. Ani s hlediska ustanovení §§ 870, 871 obč. zák. nejsou výtky dovolatelovy opodstatněny. V tom směru stačí odkázati dovolatele na správné v podstatě odůvodnění napadeného rozsudku, jež dovolatel nevyvrátil ani zdůrazňováním osobní stránky při tvrzeném svém oklamání, jak jest zřejmé z předchozích úvah. Také podle ustanovení zákona ze dne 30. června 1878 č. 90 ř. z. posoudil odvolací soud věc správně po právní stránce. To platí i pokud se týče toho, jak jest v prodejních listinách uvedena prodejní cena každého stavebního losu a výherního listu, neboť zákon č. 90/1878 ř. z. nemá předpisu o způsobu uvedení a umístění tohoto údaje. Také jinak odůvodnění odvolacího soudu vyhovuje zásadám vysloveným v rozhodnutích nejvyššího soudu č. 5054, 9559, 9798, 10200, 11044 Sb. n. s., od nichž není důvodu upustiti v souzeném případě. Rozhodnutí nejvyššího soudu č. 4815, 6248, 6428, 11430, 14504, 16587, 16921 Sb. n. s. se nehodí na souzený případ.

Čís. 17466.

Manželka, jejíž manželství bylo rozvráceno jejím cizoložstvím a proto rozloučeno, nemůže se domáhati náhrady škody, vzniklé jí ztrátou zaopatření v manželství na muži, s nímž se cizoložství dopustila.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1939, Rv II 400/39.)

Žalobkyně se domáhá na tom, s níž se dopustila cizoložství, náhrady škody, vzniklé jí ztrátou zaopatření v manželství, které bylo prý rozvráceno a pak rozloučeno pro cizoložný poměr, který měla žalobkyně se žalovaným. Újmu tu hodnotí si žalobkyně částkou 100 K měsíčně a kapitalisuje ji na zažalovanou částku 12.000 K. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Posouzení sporu po právní stránce odpovídá ustálené judikatuře nejvyššího soudu, a to jak pokud jde o náhradu škody z nedodržení slibu, tak pokud jde o náhradu újmy vzniklé žalobkyni rozvrátem jejího manželství a následující rozlukou. Nejvyšší soud již opětovně dovodil, že se ani nevinný manžel nemůže domáhati náhrady majetkové škody na tom, kdo dopustiv se cizoložství s manželkou, rozvrátil manželství tak, že bylo nakonec rozloučeno. Tím méně ovšem lze v souzeném případě přiznati nárok žalobkyni, kde se domáhá náhrady takové škody jako